

Arkivsak-dok. 14/09290-1
Saksbehandler Sven Egil Kristoffersen

Saksgang
Hovedutvalg for teknisk sektor
Bystyret

Møtedato

Tiltak mot sosial dumping

Rådmannens innstilling

Dagens generelle krav til tilbydere, slik som nevnt i saken, opprettholdes.

I tillegg skal følgende antikontraktørklausul inntas som spesielle kontraktsbestemmelser i forbindelse med utlysning av offentlig anbud innenfor bygg- og anleggskontrakter, og kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt de passer.

1. Arbeidet skal utføres av tilbyderen og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte. Tilbyder skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet. Tilbyder skal dokumentere at majoriteten av de ansatte har fagbrev innfor sitt fagområde.
2. Avtale om underentreprise med enmannsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft krever skriftlig begrunnelse fra entreprenøren.
3. Tilbyder plikter å sørge for at likelydende bestemmelser om bruk av egne ansatte, enmannsforetak, innleid arbeidskraft og krav om dokumentasjon av fagbrev inntas i kontrakter med underentreprenører. Arbeidskraften skal være innleid i samsvar med arbeidsmiljøloven § 14-12a og §14-13.
4. Norsk er hovedspråk på kommunens byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Det kreves at minst en person på hvert arbeidslag forstår og behersker å gjøre seg godt forstått på norsk.
5. Byggherren tillater ikke mer enn et ledd i kontraktskjeden. Oppdragsgiver kan godkjenne to ledd når det foreligger en god begrunnelse. Det skal aldri være mer enn to ledd i kontraktskjeden.
6. Tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjektet skal være godkjente og aktive lærlingebedrifter. Når størrelsen på prosjektet tilsier det kan oppdragsgiver kreve at det skal være lærlinger i prosjektet (Gjelder norske bedrifter).

7. Etter ligningsloven § 6-10, med tilhørende forskrifter, plikter næringsdrivende som har gitt noen oppdrag på byggeplass å gi melding til Sentralskattekontoret for utenlands saker om enhver utenlandsk oppdragstaker eller utenlandsk arbeidstaker som utfører oppdrag på byggeplassen.
8. Tilbyder er ansvarlig for å rapportere fortløpende om bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden, herunder framskaffe og framlegge for byggherren kopi av innsendt melding for den enkelte utenlandske oppdragstaker eller utenlandske arbeidstaker.
9. Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i en norsk bank.
10. Tilbyder skal dokumentere at han har gyldig yrkesskadeforsikring for alle ansatte, og gir oppdragsgiver rett til å kontrollere opplysningene.
11. Byggherren kan kreve dagmulkt av tilbyderen dersom han selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. hverdag.
12. Tilbyder skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underentreprenører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av landsomfattende tariffavtale eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke, jfr §5 i forskrift om lønns og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.
Tilbyder skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om lønns – og arbeidsvilkårene til de ansatte. Alle avtaler tilbyder inngår og som innebærer utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende dokumentasjon. Dersom tilbyder ikke etterlever disse pliktene og forholdet ikke er rettet innen en fastsatt frist har oppdragsgiver rett til å kreve dagmulkt. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør og størrelsen fastsettes samme måte som i punkt 11.
13. Det skal bekreftes på vedlagte egenerklæring at ILO-konvensjon nr. 94 blir fulgt.
14. Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser, og entreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.

Disse bestemmelsene gjøres gjeldene fra 20. juni 2014

Vedlegg

Egenerklæring for tilslutning til ILO-konvensjon nr. 94

Bakgrunn

Situasjonen i det norske arbeidsmarkedet er bekymringsfull når det gjelder sosial dumping og svart økonomi. Dette er med på å undergrave de fellesskapsverdier vårt samfunn er bygget på, og Skien kommune ønsker å være med på å bekjempe dette.

Vi ønsker å skjerpe våre krav i forbindelse med utlysning av offentlig anbud ved å ta inn nedenfor nevnte særskilte kontraktsbestemmelser innenfor bygg- og anleggskontrakter, og kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt de passer.

Svart økonomi og sosial dumping er et alvorlig samfunnsproblem, og som en offentlig kunde med stor kjøpekraft vil vi være med på å gjøre vårt for til å motvirke den negative utviklingen vi ser.

Rådmannens vurdering

Administrasjonen har vært opptatt av å stille krav til våre samarbeidspartnere som sikrer et seriøst arbeidsliv. Vi ser at de metoder som brukes for å utnytte arbeidstakere og unndra penger for beskatning blir mer og mer utspekulerte. Dette krever at kommunen har enda tydeligere retningslinjer for hvem vi ønsker å samarbeide med, og å stille tydelige og ufravikelige krav til samarbeidet.

Bestemmelsene gitt i Arbeidsmiljøloven, byggherreforskriften, lov om offentlige anskaffelser §7 og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter datert 8. februar 2008 nr. 112 sist endret 03.03.14 samt andre relevante lover og forskrifter ligger selvsagt i bunn og gjelder fullt ut.

I tillegg har kommunen noen generelle krav som skal oppfylles for å komme i betraktning for å få tildelt bygg- og anleggskontrakter eller for å kunne levere varer og tjenester til Skien kommune. Dette er følgende krav:

Skatteattester, HMS-egenerklæring og attest for foretaksregistrering:

- Skatteattest RF-1244 utstedt av kemner/kommunekasserer for skatte- og arbeidsgiveravgift, **ikke eldre enn 6 mnd.**
- Attest fra skattefogden/fylkesskattesjefen for merverdiavgift, **ikke eldre enn 6 mnd.**
- HMS-egenerklæring, **ikke eldre enn 6 mnd.**
- Attest fra foretaksregisteret/firmaattest, **ikke eldre enn 12 mnd.**

Firmaets økonomiske soliditet:

- Firmaet skal ha tilstrekkelig soliditet til å gjennomføre oppdraget.
- Dokumentasjon:
Komplett årsregnskap for de 3 siste årene i form av resultatregnskap, balanseregnskap, noter, årsberetning og revisjonsberetning. Dersom leverandøren har gyldige grunner til ikke å kunne fremlegge den dokumentasjon oppdragsgiver har anmodet om, kan han godtgjøre sin

økonomiske og finansielle stilling med ethvert annet dokument som oppdragsgiver kan akseptere.

Firmaets kapasitet:

- Leverandøren skal ha kapasitet tilstrekkelig til å gjennomføre oppdrag av denne størrelse.
- Dokumentasjon:
Oversikt over leverandørens gjennomsnittlige arbeidsstyrke og antall medarbeidere i den administrative ledelsen i løpet av de siste **3** år, oppdragsmengde/ledig kapasitet og evt. samarbeidende parter (maks 1 A4 side).

Firmaets kompetanse:

- Det stilles krav om erfaring fra tilsvarende entreprisemodell og erfaring fra tilsvarende type boligprosjekter. Det stilles videre krav om at leverandøren har eller kan få ansvarsrett i henhold til kap. A pkt. A3.4 Entrepriseform og kontraktstype.
- Dokumentasjon:
 1. Oversikt over formell faglig kompetanse i firmaet, erfaring generelt og evt. spesiell kompetanse (maks 2 A4 sider).
 2. Oversikt over bemanning for oppdraget (organisasjonsplan) med navn og CV for nøkkelpersoner.
 3. Dokumentasjon på godkjenninger i henhold til entrepriseform og kontraktstype.
 4. Liste over firmaets referanseprosjekter **de siste 5 årene** med følgende opplysninger:
 - a. Navn på oppdragsgiver
 - b. Referansepersoner hos oppdragsgiver
 - c. Type bygg og eventuelt type anlegg for tekniske entrepriser
 - d. Entreprisemodell
 - e. Størrelse på kontrakt

Firmaets politikk for kvalitetssikring og HMS:

- Dokumentasjon:
Redegjørelse for foretakets helse-, miljø- og sikkerhetspolitikk og for foretakets system for kvalitetssikring/styring (maks 1 A4 side).

I tillegg til disse kravene gjelder de alminnelige kontraktbestemmelser som framgår av det aktuelle kontraktsformular for den entrepriseform som er valgt, Norsk standard.

Det er mulig å skjerpe kravene ytterligere ved å stille flere spesielle kontraktsbestemmelser, og Skien kommune har i mange år hatt flere slike spesielle bestemmelser i sine kontrakter.

Vi har nå foretatt en revisjon av disse og skjerpet en del av bestemmelsene med tanke på å unngå sosial dumping og å samarbeide med firmaer som ikke driver etter vedtatte lover og forskrifter.

Kravene har vært forelagt kommuneadvokaten og GKI og deres kommentarer er innarbeidet i bestemmelsene.

Rådmannen vil derfor anbefale at følgende antikontraktørklausuler skal inntas under spesielle kontraktsbestemmelser i forbindelse med utlysning av offentlig anbud innenfor bygg- og anleggskontrakter, og kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt de passer.

15. Arbeidet skal utføres av tilbyderen og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte. Tilbyder skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet. Tilbyder skal dokumentere at majoriteten av de ansatte har fagbrev innfor sitt fagområde.
16. Avtale om underentreprise med enmannsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft krever skriftlig begrunnelse fra entreprenøren.
17. Tilbyder plikter å sørge for at likelydende bestemmelser om bruk av egne ansatte, enmannsforetak, innleid arbeidskraft og krav om dokumentasjon av fagbrev inntas i kontrakter med underentreprenører. Arbeidskraften skal være innleid i samsvar med arbeidsmiljøloven § 14-12a og §14-13.
18. Norsk er hovedspråk på kommunens byggeplasser, både skriftlig og muntlig. Det kreves at minst en person på hvert arbeidslag forstår og behersker å gjøre seg godt forstått på norsk.
19. Byggherren tillater ikke mer enn et ledd i kontraktskjeden. Oppdragsgiver kan godkjenne to ledd når det foreligger en god begrunnelse. Det skal aldri være mer enn to ledd i kontraktskjeden.
20. Tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjektet skal være godkjente og aktive lærlingebedrifter. Når størrelsen på prosjektet tilsier det kan oppdragsgiver kreve at det skal være lærlinger i prosjektet (Gjelder norske bedrifter).
21. Etter ligningsloven § 6-10, med tilhørende forskrifter, plikter næringsdrivende som har gitt noen oppdrag på byggeplass å gi melding til Sentralskattekontoret for utenlands saker om enhver utenlandsk oppdragstaker eller utenlandsk arbeidstaker som utfører oppdrag på byggeplassen.
22. Tilbyder er ansvarlig for å rapportere fortløpende om bruk av utenlandsk arbeidskraft i alle ledd i kontraktskjeden, herunder framskaffe og framlegge for byggherren kopi av innsendt melding for den enkelte utenlandske oppdragstaker eller utenlandske arbeidstaker.
23. Lønn og annen godtgjørelse for samtlige arbeidstakere skal utbetales til konto i en norsk bank.

24. Tilbyder skal dokumentere at han har gyldig yrkesskedeforsikring for alle ansatte, og gir oppdragsgiver rett til å kontrollere opplysningene.
25. Byggherren kan kreve dagmulkt av tilbyderen dersom han selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr. 1 000,- pr. hverdag.
26. Tilbyder skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos eventuelle underentreprenører ikke har dårligere lønns- og arbeidsforhold enn det som følger av landsomfattende tariffavtale eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke, jfr §5 i forskrift om lønns og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.
Tilbyder skal på oppfordring legge fram dokumentasjon om lønns – og arbeidsvilkårene til de ansatte. Alle avtaler tilbyder inngår og som innebærer utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende dokumentasjon. Dersom tilbyder ikke etterlever disse pliktene og forholdet ikke er rettet innen en fastsatt frist har oppdragsgiver rett til å kreve dagmulkt. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør og størrelsen fastsettes samme måte som i punkt 11.
27. Det skal bekreftes på vedlagte egenerklæring at ILO-konvensjon nr. 94 blir fulgt.
28. Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser, og entreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.